

Bölüm 4

BASKETBOL SPORUNUN MOTOR BECERİ DÜZEYİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Elmas BAYRAM¹
Meryem GÜLAÇ²

GİRİŞ

Motor beceriler çocukların Fiziksel, Sosyal ve Psikolojik gelişimleri için önemli kabul edilir⁽¹⁾. Yapılan araştırmalar, gençlerde motor beceriler, görsel-motor koordinasyon, kaba motor gelişim, sportif koordinasyon ve fiziksel aktivite arasında önemli pozitif ilişkiler olduğunu göstermiştir^(2; 3; 4; 5). Georgiev, 'aktif bireyler olmaları, uygun bir motor gelişim ve yüksek derecede motor yeteneğin gelişimi için önemlidir' der. Clark (1995), McGraw, (1963), Bloom (1985), Ericsson ve Charness (1994) ve Gardner (1993) tarafından yapılan araştırmalarda, motor beceri ediniminin yaşam süresi boyunca hem dinamik hem de gelişimsel bir süreç olduğunu göstermektedir. Erken çocukluk döneminde, çocuklar Stability, Manipulatif ve Lokomotor hareketlerde çeşitli temel motor becerilerini deneyimlemelidirler. Beden farkındalığı, beden kontrolü ve motor beceri gelişimi için hareket etmeleri gerekir⁽⁶⁾. Fiziksel olarak aktif olmanın ve sporun motor gelişimi etkilediği, motor beceri gelişimi düşük olan çocukların fiziksel aktivite seviyelerinin de doğru olantılı olarak düşük olduğunu belirtmişlerdir⁽⁷⁾. Motor yetkinliği düşük olan çocuklar, ergenlik ve daha sonraki yıllarda hareket zorluklarından kaçınmak için daha hareketsiz bir yaşam tarzı seçebilirler⁽³⁾. Motor beceri 2 ye ayrılır. Kaba motor beceriler ve ince motor beceriler olmak üzere. Kaba motor beceriler büyük kas grubunu kapsarlar. Yürümek, koşmak, fırlatmak gibi hareketleri içerir. İnce motor beceriler ise, bir işi küçük kas grubunu kullanarak dikkatlice yapmak olarak açıklanabilir. Yazı yazmak, yakalamak gibi ⁽⁸⁾. 13-14 yaş dönemi psikomotor gelişim dönemlerinden Sporla ilişkili hareketler dönemine girmektedir. Temel hareketler döneminin devamıdır. Temel hareketler dönemini aktif olarak geçiren çocuklar bu dönemde stability, lokomotor ve manipulatif becerilerde giderek mükemmelleşme, becerilerin birleştirilerek çeşitli etkinliklerde kullanmaya başlarlar^(9; 6). Çocuk-

¹ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

² Dr. Öğretim Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Becerileri” ve “Görsel Motor Kontrol” hariç spor yapanların spor yapmayanlara nazaran daha yüksek motorik özellikleri olduğu ölçülmüştür⁽²²⁾. Yapılan incelemeler sonucunda birçok araştırmanın sonuçlarının bizim çalışmamızın sonuçları ile paralellik gösterdiğini sadece Raudsep ve Pall’ın 2006 yılında İlkokul Çocuklarının Temel Motor Becerileri ile Okul Dışı Fiziksel Aktiviteleri Arasındaki İlişkiyi inceleyen çalışmada bulgular, temel motor beceri düzeyinin okul dışı fiziksel aktivite ile ilgili olduğunu, ancak ilkokul çocuklarının genel fiziksel aktivite düzeyi ile ilişkili olmadığını belirtmiştir⁽²⁴⁾.

Sonuç olarak, Basketbol sporu yapmanın 13-14 yaş kızların motor becerilerini geliştirdiği. Bu nedenle spor yapmayan kızlar ile Basketbol oynayan kızlar kıyaslandığında basketbol oynayan kızların motor beceri puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. 13-14 yaşına kadar hiç spor yapmamış kızların motor becerilerini geliştirmek için spor yapmaları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

1. Gümüşdağ H., (2014) Effects of Pre-school Play on Motor Development in Children. Universal Journal of Educational Research 7(2): 580-587.
2. Okely A, Booth M, Patterson J. (2001) Relationship of physical activity to fundamental movement skill among adolescents. Med Sci Sports Exerc.;33:1899–1904
3. Petrolini N, Iughetti L, Bernasconi S. (1995) Difficulty in visual motor coordination as a possible cause of sedentary behaviour in obese children. Int J Obes Relat Metab Disord.;19:928
4. Graf C, Koch B, Kretschmann-Kandel E, et al. (2004) Correlation between BMI, leisure habits and motor abilities in childhood (CHILT-project). Int J Obes Relat Metab Disord.;28:22–26
5. Taylor W, Sallis J, Dowda M, Freedson P, Eason K, Pate R. (2002) Activity patterns and correlates among youth: differences by weight status. Pediatr Exerc Sci.;14:418–431
6. Larson, G., Zaichkowsky, L. (1995). Physical, Motor, and Fitness Development in Children and Adolescents, Journal of Education, 177(2): 55
7. Williams, H.G., Pfeiffer, K.A., O’Neill, J.R., Dowda, M., McIver, K.L., Brown, W.H., Pate R.R. (2008). Motor skill performance and physical activity in preschool children. Obesity, 16(6), 1421-1426.
8. Kuru O., Köksalan, B. (2012). 9 Yaş Çocuklarının Psiko-Motor Gelişimlerinde Oyunun Etkisi, Cumhuriyet International Journal of Education, 1(2).
9. Özer, D. S., Özer, K. (2012). Çocuklarda Motor Gelişim. Ankara: Nobel Yayıncılık.s 168.
10. De Milander, M. (2011). Motor Proficiency and Physical Fitness in Active and Inactive Girls Aged 12 to 13 Years, South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation, 33(3): 11-22.
11. Bruininks RH. (1978). Manual: Bruininks-Oseretsky Test of Motor Proficiency Minnesota: American Guidance Service
12. Lubans, D.R., Morgan, P.J., Cliff, D.P., Barnett, L.M., Okely, A.D. (2010). Fundamental Movement Skills in Children and Adolescents: Review of Associated Health Benefits, Sports Med, 40(12): 1019-1035.
13. Stodden, D.F., Goodway, J.D., Langendorfer, S.J., et al. (2008). A developmental perspective on the role of motor skill competence in physical activity: An emergent relationship. Quest, 60(2), 290-306.
14. Utesch T., Bardid F., Büsch D., Strauss B. (2019) The Relationship Between Motor Competence and Physical Fitness from Early Childhood to Early Adulthood: A Meta-Analysis. Sports Medicine (2019) 49:541–551 <https://doi.org/10.1007/s40279-019-01068-y>

15. Fisher A, Reilly J, Kelly L, et al. Fundamental movement skills and habitual physical activity in young children. *Med Sci Sports Exerc.* 2005;37:684–688
16. Lammle C., Kobel S., Wartha O., Wirt T., Steinacker J.M., (2016) Intervention effects of a school-based health promotion program on children's motor skills, *J public Health* 24:185-192.
17. İri, R., Aktuğ, Z.B., (2017) Çocuklarda Sporun Motor Beceri Üzerine Etkisinin İncelenmesi, *Journal of Human Sciences*, 14(4), 4300-4307.
18. Akın S., Kalkavan A., Gülaç M., (2016) Okullar Arası Müsabakalara Katılan 10-11 Yaş Grubu Sporcu Çocuklar ile Spor Yapmayan Çocukların Temel Motor Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması, *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi* ,1(3):21-32
19. Vandorpe B., Vandendriessche J., Vaeyens R., & el al. (2012) Relationship between sports participation and the level of motor coordination in childhood: A longitudinal approach, *Journal of Science and Medicine in Sport* 15, 220–225
20. Wrotniak B. H., Epstein L. H, Joan M. & el al. (2006) The Relationship Between Motor Proficiency and Physical Activity in Children. *Pediatrics*, 118;e1758. DOI: 10.1542/peds.2006-0742
21. DERER A, BALLI Ö. M. (2018) İlkokul Öğrencilerinin Motor Yeterlik Düzeylerinin Fiziksel Aktiviteye Katılım, Yaş, Cinsiyet ve Beden Kütle İndeksi İlişkisi. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 29 (4), 196–204
22. Yıkılğan A., (2016) Kış Sporlarına Başlayan 8-14 Yaş Erkek Öğrencilerde Biyomotorik Özelliklerin İncelenmesi. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi. Ağrı.*
23. Özsaydı, Ş., Salıcı O., Orhan H. (2015) İlköğretim Düzeyindeki Sedanter Çocuklar İle Basketbol Altyapısındaki Çocukların Motor Gelişimlerinin İncelenmesi. *Niğde University Journal of Physical Education And Sport Sciences Vol 9, Special Issue .*
24. Raudsepp L. & Päll P. (2006) The Relationship between Fundamental Motor Skills and Outside-School Physical Activity of Elementary School Children. *Human Kinetics Journals, Volume 18: Issue 4, Pages: 426–435 DOI: <https://doi.org/10.1123/pes.18.4.426>*